

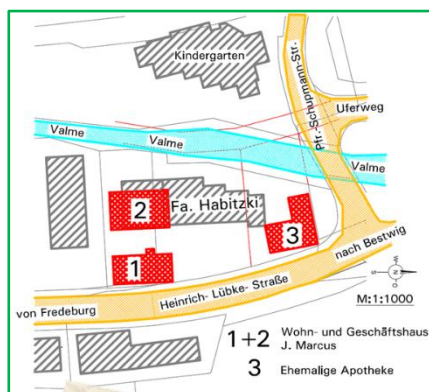
39 De eerste Ramsbecker apotheek en het warenhuis van de familie John Marcus

Huis Marcus

König Ludwig Heimes (Junkern)
Königin Paula Marcus 1929/30

Schutterijfeest 1929/30

Mevrouw en heer Marcus (zit.)
Dochters Hilde, Klara, Paula

Hier stond het warenhuis en de woning van de Joodse familie Marcus, die zich rond 1900 in Ramsbeck vestigde. De eigenaar, John Marcus, werd op 11 september 1863 in Malchin (Mecklenburg) geboren. Hij trouwde op 2 juli 1901 in Alfhausen (district Bersenbrück) Antonie (Toni) Meyer, die zelf in Alfhausen was geboren en daar woonde. In dit huwelijk werden drie dochters geboren: Clara, 31 mei 1902; Paula 5 augustus 1903 en Mathilde (Hilde), 28 april 1908.

Het warenhuis Marcus kreeg al snel een grote klantenkring in Ramsbeck. Het gezin was vanwege hun hulpvaardigheid en sociale instelling duidelijk zeer geliefd en goed geïntegreerd.

In de Rijkspogromnacht ("Kristalnacht") op 9 november 1938 werden de gezinsleden massief bedreigd. Het woon- en warenhuis, evenals de opslagruimten werden door de nazitroepen aanzienlijk beschadigd. Dat betekende dan ook het einde van de winkelactiviteiten van John Marcus die ongeveer 40 jaar geduurd hadden in Ramsbeck. Later nam de Konsum-coöperatie de winkelruimte over en richtte daar een levensmiddelenwinkel in.

De eerste Ramsbecker apotheek

Op 1 juli 1872 verscheen in het Mescheder districtsblad een ambtelijk oproep:

John Marcus stierf op 26 juli 1936 in Ramsbeck en begraven op het Joodse kerkhof in Meschede. De jongste dochter, Hilde Marcus, emigreerde in 1935 naar Palestina. Antonie en haar dochters Clara en Paula werden in 1942 gedeporteerd, Antonie via Theresienstadt naar Treblinka, waar ze in september 1942 werd vermoord. Haar beide dochters zijn sindsdien vermist.

De door John Marcus geleide winkel had een relatief breed aanbod aan artikelen: voedingsmiddelen, textiel, lingerie, porselein, meststoffen en voedermiddelen en dagelijkse huishoudelijke voorwerpen.

De toeloop van veel mijnwerkers, en ook de geringe mobiliteit van de bewoners in Ramsbeck en omgeving zullen voor Marcus de redenen zijn geweest om een winkel te openen in Ramsbeck. Naast het smalspoorbaantje, dat alleen bedrijfsgoederen voor de mijnbouwonderneming en later in geringe mate ook personen vervoerde, was er maar weinig openbaar vervoer.

“In ieder van de plaatsen Ramsbeck, Schalke en Bochum zou een nieuwe, zelfstandige apotheek opgezet moeten worden.” Het aantal medewerkers van de Ramsbecker mijn en hoogovens maakten het volgens de regering noodzakelijk om voor Ramsbeck een apotheek uit te schrijven. Deze overheidsconcessie werd op 20 januari 1874 toegekend aan de apotheker Carl Friedrich Mayer uit Diersdorf (Westerwald). Hij stichtte hier op 4 december 1874 de eerste openbare apotheek. Mayer leidde de apotheek “met grote ijver en interesse”. Helaas stierf hij al in 1878. Daarna namen achtereenvolgens tien personen de uitoefening van de apotheek over.

Een van hen was Wenzel Schütte, dr. in de filosofie, uit Ibbenbüren. Dr. Schütte trouwde de enige dochter van het huis, Katharina Mayer. Op 9 juni 1906 werd hem de leiding van de apotheek overgedragen. Zo’n 36 jaar werkte dr. Schütte toegewijd als apotheker voor Ramsbeck en omgeving. Hij was 20 jaar voorzitter van het “Spoorwegcomité” dat een spoorwegverbinding van Bestwig naar Fredeburg nastreefde. Omdat succes uitbleef, werd er door de mijnbouwonderneming alleen een particuliere smalspoorbaan aangelegd voor het transport van het ertsconcentraat. Met dit “boemeltje” werden –heel interessant- ook door een arts voorgeschreven medicijnen in een gesloten container naar Bestwig getransporteerd.

In 1942 nam dr. Schütte afscheid van de apotheekdienst en stierf in 1948. Zijn opvolger werd Franz Franke uit Niedermarsberg. Hij kocht de concessie (algemeen nog t/m 1958 noodzakelijk) en leidde de “Mayersche Apotheke” nog zeven jaar. Toen kreeg hij van de regeringspresident toestemming om de apotheek naar Bestwig te verhuizen. Voor de Ramsbecker apotheek (nu Glückauf-apotheek) kreeg apotheker Kurt Maniura uit Königshütte een nieuwe concessie. Deze apotheek werd in 1981 na de dood van Kurt Maniura opgeheven en het gebouw afgebroken.